

LOKALITET KAPELICA KROZ POVIJESNA RAZDOBLJA

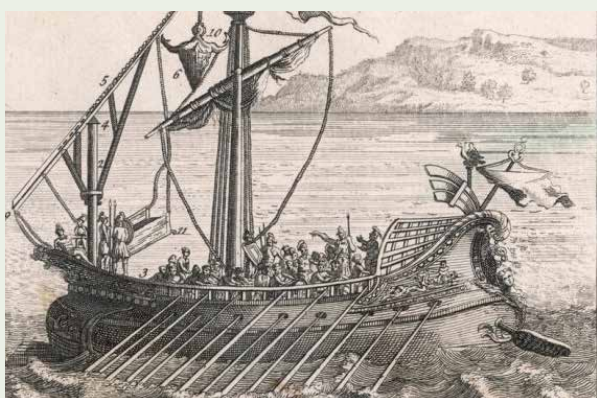
Kroz sva povijesna razdoblja radi svog geostrateškog položaja, lokalitet Kapelica predstavljao je nadzorni put. Uzdignuti položaj omogućavao je nadzor nad kopnenim priobaljem, otočićem Sv. Marko, uvalom Voz, Tihim kanalom i naseljem Omišalj.

Od Omišlja, trgovački put vodio je preko lokaliteta Kapelica u uvalu Voz, a strateško vojni put do utvrde Mal Tempo, današnjeg Rta Vošćica na kojem se nalazi svjetionik.

Zanimljiv je podatak da se u ovoj pomorskoj bitci prvi puta spominje riječ bačva kao sredstvo ambalaže kojim su se cesarovi vojnici koristili za izradu splavi pri pokušaju bijega na kopno.

Povijesni izvori Tita Livija Tiflora potvrđuju i druga arheološka saznanja o uvali Voz kao važnoj trgovačkoj luci za prijevoz roba radi najmanje udaljenosti od kopna. Prije same izgradnje Krčkog mosta na istom mjestu nalazila se i suvremena trajektna luka.

Brojne povijesne činjenice ukazuju na to da se važna pomorska bitka u vrijeme rimskog građanskog rata između Pompeja i Julija Cezara odvijala upravo u akvatoriju kojeg se nadziralo s Kapelice, na najužem djelu između kopna i otoka Krka. Prema izvorima čuvenog rimskog povjesničara Tita Livija Tiflora, bitka se odigrala još davne 49. godine prije nove ere. Cezarove postrojbe pokušale su splavima izvršiti povlačenje sa otoka na kopno, iz uvale Voz prema kopnu, točnije u uvalu Sršćica na ulazu u Bakarski zaljev. Pompejeve pomorske snage zaustavile su cezarov plan bijega na kopno. Vidjevši da je propast neminovna, cesarovi vojnici izvršili su kolektivno samoubojstvo. Prema povijesnim podacima radilo se o vojnicima podrijetlom iz Opiterijuma – današnjeg talijanskog grada Oderzo u pokrajini Veneto. Nakon bitke, u znak zahvalnosti za iskazanu hrabrost vojnika, Julije Cezar daje Oderzu status grada, čime njegovi stanovnici dobivaju rimsko građansko pravo, odnosno povlašteno položaj.

Od vremena kasne antike, Kapelica je imala iznimno važnu nadzornu ulogu Tihog kanala. To se posebno odnosilo na pedesetogodišnje razdoblje Bizantskog-Gotskog rata tijekom 6. stoljeća. Bizantsko carstvo branilo je svoje posjede na otoku Krku, a Kapelica je bila jedna od nadzornih punktova u komunikaciji s uvalom Vozom, utvrdom na otoku Sv. Marko i Omišljem (lat. Castrum Musculum – Utvrda školjaka), kao logističkim centrom. I danas postoji sačuvana tzv. Venecijanska stražarnica, a do nje manje sačuvana Bizantska kapelica-utvrda. U to vrijeme, sakralni objekti istovremeno su bile i utvrde s kojih su se branila naseljena mjesta i signalima upaljene vatre dojavljivalo kada je neprijatelj bio primijećen.

Do 90-tih godina područje oko Kapelice bilo je bilo vlasništvo mještana Omišlja i zvalo se Komunada. Tamo su mještani mogli besplatno napasati do 10 ovaca, 5 koza i jednu kravu te uzimati drva za ogrjev, ali samo onoliko koliko je pojedinac mogao u rukama odnijeti.

Cjelovitu kulturno-povijesnu studiju koja se odnosi na povijesni lokalitet Kapelice i uvale Voz izradio je profesor i arheolog Nino Novak iz Omišlja.